

Suszec

Sołtys i rada sołecka Suszca

Sołtys: Grzegorz Dera tel. 723 440 449

Rada sołecka:

- Wojciech Gąsior
  - Grzegorz Bodziuch
  - Stanisław Malcharek
  - Rufin Staniek
  - Helena Piesiura
  - Franciszek Litera
-

Etymologia Nazwy

Nazwa Suszec jest unikalna wśród innych polskich wsi i miast. Istnieją wsie o zbliżonym mianie jak: Suszek (5 wsi), Suszeń, Suszewo i Susiec.

Językoznawca Stanisław Rospond twierdzi, że nazwa „Suszec” wywodzi się od wyrazu „suchy”, w tym przypadku nazwa ta odnosi się do suchego terenu w sąsiedztwie mokradeł. Podobną opinię wyraził śląski

historyk Ludwik Musioł. Z kolei etymolog Brückner dodaje, że „susz” oznacza las z obumierającym lub wręcz obumarłym drzewostanem. Zaś w opracowaniu Henryka Borka można przeczytać, że „Suszec (...) to suche miejsce”. Na podstawie powyższych definicji można stwierdzić, że pochodzenie nazwy „Suszec” odnosi się do suchego terenu.

Herb Suszca

Herb Gminy Suszec został odnaleziony przez Zygmunta Orlika w pszczyńskim archiwum księżęcym na dokumencie podpisanym przez wójta Filipa Bołdysa z 19 stycznia 1841 roku. Pole pieczęci przedstawiało wizerunek drzewa z rozłożystą, ulistnioną koroną. W 1994 roku postanowiono przywrócić stary znak i wykorzystać go jako godło gminy. 10 maja 1994 roku Rada Gminy przyjęła do gminnego herbu usychające drzewo z dwoma liśćmi, co miało nawiązywać do nazwy miejscowości. Tym samym herb ten był zaprzeczeniem pierwotnej idei heraldycznej. Obecnie herb gminy Suszec przedstawia zielone wzgórze z uschniętym złotym drzewem na niebieskim tle, zaś nieoficjalnym godłem sołectwa jest wersja z 1994 roku.

Herb gminy Suszec z 1994 roku oraz obecny nieoficjalny herb sołectwa

Obecny herb gminy Suszec

Historia Suszca

Od średniowiecza do I wojny światowej

Data powstania Suszca jest nieznana. Pierwsze informacje na temat tej miejscowości zostały odnalezione w kolektoriach świętopietrza z 1326 roku, sporządził je ks. Andreas de Verulis. Suszec to twór kolonizacji ziemi pszczyńskiej na wzór niemieckiego prawa osadniczego. W centrum wsi mieszkał zasadźca, który przekształcał się w wolnego i dziedzicznego sołtysa. O pierwszych sołtysach Suszca nic nie wiadomo. Jednakże zachował się dokument dotyczący przywilejów dla żorskich mieszczan, w którym wymieniony został niejaki Johannes de Schusecz – domniemany ostatni wolny sołtys.

Z dokumentów z 1445 roku wynika, że księżna ziemi pszczyńskiej Helena Korybutówna przekazała swojemu słudze Jakubowi Godźkowi kawał suszeckiej roli oraz wolną karczmę. Na początku XVI w. Godźkowie sprzedają swój folwark w Suszcu, a za zdobyte pieniądze kupują wolną karczmę i kilkadziesiąt hektarów roli w Brzeźcach.

Przez krótki okres właścicielem Suszca był rycerz Jan Kania, który odsprzedał ją Tomkowi Zającowi – szlachcicowi z Woli. To właśnie szlachcic Zajac powiększył Suszec w 1552 roku o staw „Goczkowski” należący wcześniej do właściciela sąsiednich Baranowic. Jego synowie sprzedali suszecki folwark wraz z karczmą Stanisławowi Skidzińskiemu. Suszec bardzo często zmieniał właścicieli. Następnym w 1569 roku został szlachcic Walenty Kozłowski. Jego syn Stanisław sprzedał Suszec baronowi Pszczyzny Karolowi Promnicowi. W ten sposób panowie pszczyńscy posiadający tylko chłopską część wsi, stali się właścicielami całego Suszca.

W XVIII w. w posiadaniu panów pszczyńskich znalazł się nie tylko Suszec, ale także Mizerów. Po wygaśnięciu linii Promniców, kolejny Książę Pszczyński Fryderyk Erdmann Anhalt-Kötlen zrezygnował z bezpośredniego zwierzchnictwa nad Suszcem i przekazał go zarządcom. Jako pierwszego dzierżawcę w 1766 r. wymienia się Jerzego

Wechowskiego, następnie Pawła Mertza, a po nim jego żonę Mertzową.

Na przełomie XVIII i XIX w. zabudowania majątku zostały zmodernizowane. Drewniane konstrukcje zastąpiono cegłą, która pochodziła z cegielni na Sikowcu.

Na kilka lat przed wybuchem II wojny światowej rozpoczęto budowę linii kolejowej Rybnik-Pszczyna. Po zakończeniu prac na odcinku Rybnik-Żory w 1936 roku zaczęto przedłużać tory kolejowe do Pszczyny. Po raz pierwszy pociąg pasażerski zatrzymał się tu 21 listopada 1938 roku.

Stacja kolejowa Suszec w 1938 roku. Źródło: nac.gov.pl

Pocztówka przedstawiająca kolejno: Kościół pw. św. Stanisława, Starą Katolicką Szkołę, Nową Katolicką Szkołę, Probstwo oraz karczmę Franza Ogermanna. Zdjęcie z 1904 roku.

Źródło: Deutsche Digitale Bibliothek

Okres po odzyskaniu przez Polskę niepodległości

Sytuacja narodowościowa po pierwszej wojnie światowej była skomplikowana. Co piąty mieszkaniec Suszca uważał się za Niemca. Dochodziło do konfliktów na tle narodowościowym. W okresie plebiscytu śląskiego w 1921 roku na terenie Suszca frekwencja wyniosła 98%. Przy czym 80,1% mieszkańców opowiedziało się za Polską, a 19,9% za Niemcami. W trzech powstaniach śląskich zaangażowanych było około 40 mieszkańców.

Około godziny 13⁰⁰, 1 września 1939 roku przez Suszec przejechała niemiecka 5. Dywizja Pancerna dowodzona przez gen. Heinricha Vietinghoff-Scheela. W trakcie przejazdu Niemcy ostrzelali niektóre budynki. W wyniku pożaru spłonęły 2 stodoły, 2 garaże oraz uszkodzonych zostało 5 domostw.

Wielu suszczan zostało wcielonych do Wehrmachtu, a kilkudziesięciu zginęło na różnych frontach. Z kolei ponad 40 mieszkańców Suszca służyło w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie. Kilkunastu suszczan o przeszłości powstańczej zostało uwięzionych. Na terenie Suszca istniała dobrze zakonspirowana organizacja ZWZ, a później AK. Przewodził jej por. rez. Franciszek Skrobol. Miejskowa AK nie występowała zbrojnie. Natomiast udzielała schronienia ukrywającym się, przygotowywała się do akcji „Burza” oraz prowadziła działania wywiadowcze.

W nocy z 18 na 19 stycznia przez Suszec przeszły kolumny ewakuacyjne więźniów z obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu. Wówczas niemieccy konwojenci zastrzelili kilkudziesięciu wycieńczonych więźniów. Ich zwłoki spoczęły we wspólnej mogile w Łęgu, gdzie dziś znajduje się pomnik poświęcony ich pamięci. Po ekshumacji ich szczątki przeniesiono do wspólnej mogiły na cmentarzu św. Krzyża w Pszczynie.

Już 28 stycznia 1945 roku zauważono pierwszy radziecki wóz pancerny w Suszcu. Następnego dnia regularne oddziały 60 Armii gen. płk. P.

Kuroczkina wkroczyły do wsi. Od rana 30 stycznia Niemcy zarządzili odwrót i stworzyli linię obrony na szosie Pszczyna-Żory. W nocy z 11 na 12 lutego Niemcy porzucili swoje pozycję i dalsze walki toczyły się na linii Żory-Pawłowice-Strumień.

Pomimo odsunięcia linii frontu od Suszca we wsi wciąż przebywali radzieccy żołnierze. Około 20 marca zakwaterowała się tu również 1. Samodzielna Brygada Pancerna armii czechosłowackiej. Wojsko radzieckie zrabowało większość suszeckich domostw, ponadto ogołocoło również kościół i plebanię.

15 lutego 1945 roku starosta pszczyński Michał Panek wręczył nominację na naczelnika Suszca Pawłowi Godźkowi, który był znanym społecznikiem. Godziek pełnił już tę funkcję przed wojną. Godziek zorganizował kuchnię, która wydawał ciepłe jedzenie ludziom powracającym do swoich domów, ponadto zorganizował milicję chroniącą okoliczne domostwa przed szabrownikami.

Opracowano na podstawie:
